

Advokatska nagrada i nakada za rad advokata- u sudskoj praksi BiH

UGOVOR O VISINI NAGRADE ZA RAD ADVOKATA UGOVOREN U PROCENTIMA

Ugovor o visini nagrade za rad advokata u procentu od naplaćenog potraživanja u postupku mora biti zaključen u pismenoj formi da bi bio pravno valjan, u suprotnom ukoliko nije zaključen u pismenoj formi bio bi ništav.

Međutim, ne zahtijeva se pismena forma za pravnu valjanost ugovora kojim se advokat i klijent sporazumiju o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno o tome kada će dospijevati potraživanje pruženih advokatskih usluga.

Obrazloženje:

„Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične zaključke drugostepenog suda. Oспорavajući pravilnost pravnih zaključka drugostepenog suda, tužitelji su u reviziji postavili slijedeće pravno pitanje: "Da li je za zaključenje ugovora o nalogu za zastupanje između advokata i stranke neophodna pismena forma ukoliko slobodno ne ugovaraju visinu nagrade neovisno od odredaba advokatske Tarife. Tužitelji navedeno pravno pitanje smatraju važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava jer o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju po kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova. [...] Prilikom pismenog ugovora o visini nagrade za rad advokata primjenjuje se Zakon o obligacionim odnosima – Član 749 ZOO (Ugovor o nalogu); Član 762 stav 1 ZOO „Da je nalogodavac, ukoliko nije drukčije ugovoreno, dužan isplatiti nalogoprimcu naknadu po obavljenom poslu. Da je odredbom člana 1 Advokatska tarifa FBiH "Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 22/04 od 24.04.2004.god. i 24/04 od 08.05.2004.god. , propisano: „Ukoliko pismenim ugovorom između advokata i njegovog klijenta nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama advokatske tarife.“ Da je odredbom člana 28 Tarife propisano da advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno od odredaba ove advokatske Tarife, ali da je za punovažnost ovog ugovora uslov da isti bude sačinjen u pismenoj formi..

Vrhovni sud Federacije BiH 43 0 Mal 182 488 22 Rev od 26.07.2022g

<----->

UGOVORANJE U PISMENOJ FORMI VISINE NAGRADE I NAKNADE TROŠKOVA ZA RAD ADVOKATA U ZAVISNOSTI OD USPJEHA U SPORU PROCENTIMA JE PRAVNO VALJANO

Žalba tužiteljice se uvažava, prvostupanjska presuda preinačava, tako da se obavezuje tuženik da tužiteljici isplati iznos od 726,60 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 25.02.2022g pa do isplate, kao i da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.510,00 KM, sve u roku od 15 dana.

Obrazloženje:

„Osnovano se žalbom tužiteljice ukazuje da je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo kada je primjenom odredbi članka 461. stav 2. Zakona o obaveznim odnosima u svezi odredbi članka 24 i 25. Kodeksa odvjetničke etike i članka 28 Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika u FBiH kada je da tužiteljici ne pripada pravo da joj tuženik isplati iznos od 726,20 KM, po osnovu Ugovora o uvjetima pružanja pravne pomoći od 28.01.2015g., obzirom da člankom IV stav drugi Ugovora kojom je ugovoreno da će stranka advokatskom društvu isplatiti 5% dosuđene glavnice i zateznih kamata uvećanih za PDV, da je time ugovoreno učešće advokata u podjeli dosuđenog iznosa njegovom nalogodavcu i time je ništavna i ne proizvodi pravo djelovanje, da se radi o „pactum de quota litis“, slijedom čega odbija tužbeni zahtjev neosnovanim.

Naime, odredbama glave III Kodeksa advokatske etike u FBiH, u takči 24. određeno je da advokat nema pravo sklapati pactum de quota litis, da je pod „pactum de quota litis“ podrazumjeva se sporazum između advokata i njegove stranke napravljen prije okončanja slučaja, po kojem bi se stranka obavezala da isplati advokatu jedan dio bez obzira da li je to u vidu novca ili neke druge dobiti koju stranka ostvari po okončanju postupka (tačka 25), dok tačkom 26. određeno je da Pactum de quota litis ne isključuje sporazum da naknadu koju advokat zaračuna bude proporcionalna vrijednosti slučaja koji advokat vodi, ako je to u skladu sa zvanično odobrenim tarifama.

Članom 31 stav 3 Zakona o advokaturi FBiH određeno je da advokat ima pravo da zahtjeva i da primi nagradu za izvršeni rad i naknadu troškova, dok članom 32 stav 3 istoga određeno je da naknada za pruženu pravnu pomoć, kao i troškove nastale u postupku, advokat može naplatiti iz gotovine koju je zastupala stranka položila kod njega ili iz gotovine koju je za zastupanu stranku primio, u skladu sa općim aktima Federalne advokatske komore.

Članom 1 Tarife o nagradama i naknadi za rad advokata u FBiH propisano je da ukoliko pismenim ugovorom između advokata i njegovog klijenta nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama te Tarife, dok članom 28 stav 1 Tarife je propisano da advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno o odredbi ove Tarife. Uvjet za punovažnog ugovora je da bude sačinjen u pismenom obliku i da nije protivan važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom gornjeg po mišljenju ovog suda u konkretnom slučaju odredba članka IV Ugovora o uvjetima pružanja pravne pomoći od 28.01.2015g ne predstavlja ugovor koji je protivan propisima i ne radi se o pactum de quota litis, kako to pogrešno zaključuje prvosupanjski sud.

Smisao zabrane „pactum de quota litis“ jeste otklanjanje mogućnosti uvjetovane naknade, što se smatra nepoželjnim jer je to u suprotnosti s dobrim izvršenjem pravde stoga što potiču sumnjivo parničenje i zloupotrebu da advokat prezentirajući stranci da su njeni izgledi za uspjeh u parnici slabi, tako da navede stranku da mu pristane prodati po nižoj cijeni sporno pravo, odnosno na to da pristane na veći udio u eventualno dosuđenom iznosu...”

Kantonalni sud u Zenici, broj: 43 0 Mal 182 098 22 GŽ od dana: 17.02.2022g.

<----->

UGOVORANJE VISINE NAGRADE I NAKNADE TROŠKOVA ZA RAD ADVOKATA

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata - član 4

- Advokat i klijent mogu u pismenoj formi ugovoriti visinu nagrade advokatu, kao i visinu troškova za rad i u vezi rada advokata, u kom slučaju se isključuje primjena advokatske tarife u dijelu kojim je određena visina nagrade i naknade troškova za rad advokata.

Obrazloženje:

"Nesporna je činjenica da je tužiteljica bila ovlašćeni punomoćnik svih tuženih u parnici, koja je podnošenjem tužbe prvostepenom sudu dana 4.7.1997. g. zavedena pod poslovnim brojem P:..., i to počev od 4.7.1997. g. pa sve do 11.2.2011. g. kada su tuženi opozvali punomoć.

Prema članu 4. advokatske tarife, advokat i klijent mogu ugovoriti visinu nagrade advokatu, kao i visinu troškova za rad i u vezi rada advokata, koji ugovor se zaključuje u pismenoj formi i postaje perfektan potpisom ugovarača, a u slučaju njegovog zaključivanja isključuje se primjena advokatske tarife u dijelu kojim je određena visina nagrade i naknade troškova za rad advokata.

Tužiteljica je 7.10.1997. g. sa prvotuženim zaključila pismeni ugovor o zastupanju kojim su ugovorili način ostvarenja naknade troškova i nagrade za rad tužiteljice kao advokata, tako što su ugovorili "da će u ime i za račun poslodavca blagovremeno i u zakonskom roku

preduzimati sve pravne radnje pred Osnovnim sudom u T. u predmetu protiv tužene... d.d. D. T., radi naknade nematerijalne štete po osnovu povrede na radnom mjestu, do okončanja spora". Tim ugovorom se prvotuženi, kao poslodavac, obavezao da će za izvršene usluge iz stava I ugovora, izvršiocu poslova "isplatiti 15 % vrijednosti dobivenog spora, plus troškove advokatskih usluga prema važećoj advokatske tarife ispostavljenih od izvršioca poslova prema važećoj advokatskoj tarifi, u iznosu koji usvoji sud".

Iz iskaza tužiteljice, kog je dala u svojstvu parnične stranke na ročištu za glavnu raspravu održanom 14.11.2016. g. i 17.10.2017. g., proizilazi da je sa ostalim tuženima postigla usmeni dogovor po kom oni "izričito prihvataju odredbe za zastupanje D.P., pa sam i ja prihvatila takvo zastupanje". Dakle, iako između tužiteljice i ostalih tuženih nije došlo do zaključenja pismenog ugovora o zastupanju, prihvatanje tužiteljice da pod uslovima ugovora zaključenog sa prvotuženim zastupa i ostale tužene, ukazuje da je ugovor prihvaćen u odnosu na zastupanje svih tuženih, zbog čega se o osnovanosti tužbenog zahtjeva treba na jednak način rješavati prema svim tuženim.

Da je to tako, ukazuje i činjenica da je tužiteljica od svih tuženih primila isplatu naknade u visini od 15 % od dobijenog spora. Naime, iz iskaza tužiteljice datog u svojstvu parnične stranke na ročištu održanom 17.10.2017. g., proizilazi da joj je "plaćeno 15 % ugovorene naknade" jer su joj tuženi "donijeli novac po dosuđenoj naknadi od 15% naknade po djelimičnoj presudi... za svih 5 tuženih".

Tužbeni zahtjev tužiteljice, kako slijedi iz troškovnika sačinjenog 29.9.2014. g., sastoji se iz nagrade i naknade troškova zastupanja.

Prema ugovoru stranaka, pored nagrade u visini od 15 % od dobivene naknade štete, tužiteljica je ugovorila i pravo da joj pripadnu troškovi spora u skladu sa predloženim troškovnikom, u visini u kojoj joj sud dosudi tražene troškove."

(Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske, Rev 21256/2018(1) od 29.8.2018. g)

<----->

Na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije BiH održane dana 15.10.2022. g., zauzet je i usvojen slijedeći

PRAVNI STAV:

„U ograničenje propisano odredbom člana 31. stav 5. Zakona o advokaturi Federaciji Bosne i Hercegovine ne uračunava se trošak PDV-a.“

Predsjednik Građanskog odjeljenja, Vrhovnog suda Federacije BiH, Radenko Blagojević

<----->

Odbacivanje ili odbijanje zahtjeva stranke za naknadu troškova postupka od strane suda, ne oslobađa stranku od obaveze plaćanja troškova zastupanja punomoćniku advokatu po ugovoru o zastupanju.

Vrhovni sud Republike Srpske 95 1 P 002870 17 Rev

<----->

SPORAZUM O NOVČANOJ NAKNADI ZA RAD ADVOKATA

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata - čl. 3 i 4

- Pravno valjani ugovor o novčanoj naknadi za rad i nagradi za pružene advokatske usluge je ugovor zaključen u pismenoj formi.

Obrazloženje:

"No, imajući u vidu naprijed navedene činjenice i druge relevantne činjenice u ovom sporu, ovaj sud, kao i prvostepeni sud, nalazi da nije osnovan naznačeni tužbeni zahtjev tužioca. Naime, navedena potvrda od 30.01.2004. g. ne može se smatrati valjanim ugovorom o novčanoj naknadi za rad i nagradu za pružene advokatske usluge prema citiranim odredbama člana 3. i 4. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata koja je objavljena u "Službenom glasniku Republike Srpske" broj 45/2000, važećoj u vrijeme sačinjavanja naznačene potvrde, pa ni u skladu sa odredbama člana 3. i 4. kasnije važeće advokatske tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata koja je objavljena u "Službenom glasniku Republike Srpske" broj 68/2005, a to upravo iz razloga što se tužilac nije potpisao na naznačenu potvrdu kao jedan od ugovarača i što naznačenu potvrdu nije potpisao direktor tuženog kao ovlašćeno lice, odnosno što ne postoji pismeno ovlašćenje direktora tuženog da u njegovo ime naznačenu potvrdu može potpisati pravni referent Ž.S., kao i zbog toga što eventualni naznačeni usmeni ugovor zaključen između direktora tuženog i tužioca je nevažeći upravo iz razloga što je citiranim propisima člana 3. i 4. Advokatske Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik RS", broj 45/2000) predviđena izričito pismena forma za naznačeni ugovor. Na naprijed navedene činjenice i prvostepeni sud osnovano ukazuje u obrazloženju pobijane presude."

(Presuda Okružnog suda u Bijeljini, Gž 19814/2011 od 21.1.2011. g.)

<----->

PISMENI UGOVOR O ADVOKATSKOJ NAKNADI

Osim ako nije zaključen poseban pismeni ugovor, advokatska naknada za pravne radnje izvršene na osnovu ugovora o punomoćju utvrđuje se primjenom Tarife o nagradama i naknadi troškova rada advokata.

Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 P 144133 17 Rev

<----->

UGOVOR KOJIM SE STRANKE SPORAZUMIJEVAJU O TOME KADA ĆE DOSPIJEVATI POTRAŽIVANJE ADVOKATA U VIDU NAGRADE/NAKNADE ZA NJEGOV RAD

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata čl. 1 i 28

- U situaciji nepostojanja posebnog ugovora o načinu plaćanja advokatskih usluga, advokat ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljenju radnju od kada je ta radnja obavljena, a zastarijevanje tog potraživanja počinje teći prvog dana poslije dana kada je advokat imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, ali ukoliko su stranke usmenim ugovorom otklonile plaćanje za svaku pojedinu radnju zastupanja odmah nakon njenog preduzimanja i ugovorile da će se plaćanje izvršiti naknadno, nakon što zastupani naplati svoje potraživanje povodom kojeg vodi parnicu, za koji ugovor se ne zahtijeva pismena forma, tada ni zastara potraživanja naknade za izvršene a neplaćene usluge zastupanja ne može početi teći od dana preduzimanja svake pojedine radnje, već od ugovorenog roka ili od dana otkaza/opoziva punomoći ukoliko je isti uslijedio prije ugovorenog roka plaćanja.

Obrazloženje:

"Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP Vrhovni sud Federacije može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Predmet spora je zahtjev za isplatu naknade advokatskih usluga koju su tužitelji, kao punomoćnici, pružili tuženom zastupajući ga u sudskim postupcima.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je, u bitnom, slijedeće činjenično stanje: Tužitelji su na osnovu punomoći od 17.07.2005. g., kao advokati, zastupali tuženog i još 20 zaposlenika (u svojstvu tužitelja protiv tuženog Zeničko-dobojskog kantona) u parničnom postupku koji je pred Općinskim sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem..., radi potraživanja iz radnog odnosa. Prilikom potpisivanja punomoći usmeno je dogovorena nagrada za zastupanje u iznosu od 5% od naplaćenog iznosa, koja će se platiti tek po naplati dosuđenih potraživanja od tuženog poslodavca. Nakon što je presuda u navedenom parničnom postupku postala pravomoćna (tužbeni zahtjev je djelimično usvojen), tužitelji su, na osnovu punomoći od 11.06.2008. g., pokrenuli izvršni postupak koji je pred Općinskim sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem... Tužitelji su, kao punomoćnici tuženog, protiv presude parničnog suda, u odbijajućem dijelu, izjavili reviziju, koju je revizijski sud odbio kao neosnovanu, nakon čega su izjavili i apelaciju Ustavnom sudu BiH, koja je odbijena.

Tuženi je bez znanja tužitelja ovlastio drugog advokata da podnese apelaciju Evropskom sudu za ljudska prava, koja je uvažena Presudom AP-17303/15 od 07.02.2019. g.. Tužitelji su dana 26.11.2019. g. podneskom Općinskog suda u... obaviješteni da im je tuženi opozvao punomoć u svim predmetima u kojima su ga do tada zastupali, pa i u pogledu naplate potraživanja u izvršnom postupku. Tuženi je naplatio svoje potraživanja u izvršnom postupku. Posljednja radnja koji su tužitelji izvršili za tuženog preduzeta je 24.12.2010. g., dok je predmetna tužba podnesena dana 04.03.2020. g.. Tuženi je dana 12.02.2020. g. na ime dijela troškova postupka platio tužiteljima iznos od... dok su pojedini suparničari tuženog iz parničnog postupka broj: ... ispunili u cijelosti obaveze prema tužiteljima. Odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je zasnovao na slijedećem pravnom zaključcima: -da je punomoć za zastupanje koju stranka daje advokatu po svojoj pravnoj prirodi ugovor o nalogu (član 749. ZOO), kojim se nalogoprimac - advokat obavezuje da će za nalogodavca - stranku obaviti određene pravne radnje, dok se nalogodavac obavezuje da nalogoprimcu za te radnje plati naknadu/nagradu koja je potpisana Zakonom o advokaturi FBiH i Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokat u FBiH (u daljem tekstu: Tarifa); -da je nalogodavac, ukoliko nije drukčije ugovoreno, dužan isplatiti nalogoprimcu naknadu po obavljenom poslu (član 762. stav 1. ZOO); -da je odredbom člana 1. advokatske tarife propisano da, ukoliko pismenim ugovorom između advokata i njegovog klijenta nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama Tarife; -da je odredbom člana 28. Tarife propisano da advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno od odredaba ove tarife, ali da je za punovažnost ovog ugovora uslov da isti bude sačinjen u pismenom formi; -da u konkretnom slučaju ugovor o visini nagrade nije sačinjen u pisanoj formi i da zbog toga ne proizvodi pravno dejstvo; -da se u konkretnom slučaju radi o potraživanju za koje zakonom nije propisan poseban rok zastare, te se s toga ima primijeniti opći petogodišnji rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO, pri čemu zastarni rok za potraživanje nagrade za svaku obavljenju radnju počinje teći idućeg dana od kada je takva radnja učinjena; -da je od datuma posljednje radnje koju su tužitelji preduzeli za tuženog (24.12.2010. g.), pa do dana podnošenja tužbe (04.03.2020. g.) protekao zastarni rok propisan odredbom člana 371. ZOO. Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične zaključke drugostepenog suda. Oспорavajući pravilnost pravnih zaključaka drugostepenog suda, tužitelji su u reviziji postavili slijedeće pravno pitanje: "Da li je za zaključenje ugovora o nalogu za zastupanje između advokata i stranke neophodna pismena forma ukoliko slobodno ne ugovaraju visinu nagrade neovisno od odredaba advokatske Tarife, te da li se početak roka zastare u pogledu usmeno zaključenog ugovora o nalogu, kojim je dogovorena isplate nagrade advokatu nakon što stranka naplati svoje potraživanje, ima računati od datuma naplate potraživanja stranke, u skladu sa usmenim dogovorom između ugovornih stranaka?"

Tužitelji navedeno pravno pitanje smatraju važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava jer o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju po kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova. U prilog navedenoj tvrdnji revidenti su priložili presude Kantonalnog suda u... fbroj:... od 09.11.2021. g. i broj:... od 27.12.2021. g.) u kojima je zauzeto suprotno pravno shvatanje od onoga izraženog u pobijanoj presudi. Ovaj revizijski sud je ocijenio da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, odnosno da je postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Nije sporno da je ugovor o visini nagrade za rad advokata u procentu od naplaćenog potraživanja u postupku (pactum de quota litis) ništav kad nije zaključen u pismenoj formi (član 28. advokatske tarife Tarife). Međutim, to se ne odnosi i na ugovor kojim se stranke sporazumiju o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno o tome kada će dospijevati potraživanje advokata u vidu nagrade/naknade za njegov rad. Za pravnu valjanost takvog sporazuma ne zahtijeva se pismena forma. Dakle, u situaciji nepostojanja posebnog ugovora o načinu plaćanja advokatskih usluga, advokat ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljen radnju od kada je ta radnja obavljena, a zastarijevanje tog potraživanja počinje teći prvog dana poslije dana kada je advokat imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze (član 361. stav 1. ZOO). Međutim, ukoliko su stranke usmenim ugovorom otklonile plaćanje za svaku pojedinu radnju zastupanja odmah nakon njenog preduzimanja, već su ugovorile da će se plaćanje izvršiti naknadno, nakon što zastupani naplati svoje potraživanje povodom kojeg vodi parnicu, tada ni zastara potraživanja naknade za izvršene a neplaćene usluge zastupanja ne može početi teći od dana preduzimanja svake pojedine radnje, već od ugovorenog roka ili od dana otkaza/opoziva punomoći, ukoliko je isti eventualno uslijedio prije ugovorenog roka plaćanja.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa sudova nižeg stepena ostale su neutvrđene činjenice u pogledu postojanja usmenog sporazuma o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno da li se usmeni ugovor u konkretnom slučaju odnosio isključivo na način plaćanja ugovorene nagrade od 5%, ili i na način "plaćanja troškova koje sud dosudi za rad advokata", kako su to tužitelji tvrdili i dokazivali tokom postupka, kao što je izostalo i utvrđenje činjenica koje se odnose na visinu predmetnog potraživanja. Stoga je primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP odlučeno kao u stavu prvom izreke ove revizijske odluke.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će na osnovu održane rasprave, na kojoj će ponovo izvesti već izvedene dokaze, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku za koju će dati potpune i pravilne razloge, imajući pri tome u vidu pravne stavove iznesene u ovoj revizijskoj odluci."

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, 43 0 Mal 182488 22 Rev od 26.7.2022. g.)

<----->

PRAVNA PRIRODA SPORA KOJI JE PROIZAŠAO IZ UGOVORNOG ODNOSA ADVOKATA I PRAVNOG LICA RADI NAPLATE DUGA ZA ADVOKATSKE USLUGE

Zakon o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine član 27

- Ne smatra se privrednim sporom spor koji je proizašao iz ugovornog odnosa advokata i pravnog lica radi naplate duga za advokatske usluge, jer je tužitelj fizička osoba koja advokatsku djelatnost obavlja samostalno shodno Zakonu o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine, a ne shodno propisima o obrtu.

Obrazloženje:

"Prvostepeni sud odbio je prigovor stvarne nenadležnosti tog suda. Protiv navedenog rješenja tuženi je podnio blagovremeno žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i

nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava predlažući da drugostepeni sud pobijano rješenje preinači na način da se prigovor stvarne nenadležnosti usvoji.

Odgovor na žalbu nije podnesen. Pošto je ispitao pobijano rješenje u dijelu u kojem se pobija žalbom i po službenoj dužnosti shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 53/07, 73/05, 19/06 i 98/15) u vezi sa članu 236. istog zakona, ovaj sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Iz stanja spisa proizilazi da je tužitelj prvostepenom sudu dana 9. 6. 2020. g. podnio tužbu protiv tuženog, radi duga. Dalje iz spisa proizilazi da je nakon što je tuženi dostavio odgovor na tužbu, prvostepeni sud je za dan 2.11. 2020. g. zakazao pripremno ročište. Međutim, dana 30.10.2020. g. punomoćnik tuženog dostavio je podnesak u kom je istakao prigovor stvarne nenadležnosti suda jer se, kako je naveo, radi o privrednom sporu koji je proizašao iz obligaciono-pravnog odnosa, ugovornog odnosa advokata... i pravnog lica....

Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizilazi da je prvostepeni sud stava da advokati nemaju svojstvo pravnog lica i isti se ne upisuju u registar. Osim toga advokatska djelatnost nije obrt, niti advokati obavljaju privrednu djelatnost. Radi navedenog je mišljenja da se u konkretnom slučaju ne radi o privrednom sporu.

Pravilno prvostepeni sud utvrđuje da se u konkretnom slučaju ne radi o privrednom sporu. Prema članu 27. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", br. 38/2005, 22/2006, 63/2010, 72/2010 - ispr., 7/2013 i 52/2014) u privrednim predmetima općinski sudovi koji imaju privredna odjeljenja u prvom stepenu sude: a) u sporovima koji se odnose na prava i obaveze po osnovu pravnog prometa roba, usluga, vrijednosnih papira, vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama, te na prava i obaveze proistekle iz vrijednosnih papira u kojima su obje stranke u postupku pravno lice ili fizičko lice koje, u svojstvu samostalnog poduzetnika ili u drugom svojstvu, obavlja privrednu ili drugu registriranu djelatnost u vidu osnovnog ili dopunskog zanimanja.

Naime, tužitelj je advokat čiji je pravni položaj, prava i obaveze regulisan Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 25/02; 40/02; 29/03; 18/05, 68/05 i 42/11). Prema članu 2. tog Zakona advokatura je nezavisna profesionalna djelatnost koja se organizira i funkcioniše u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona, koju advokati shodno članu 3. toga Zakona mogu obavljati kao pojedinci, s tim da advokati u svrhu zajedničkog vršenja profesije mogu formirati zajedničku advokatsku kancelariju i advokatsko društvo. Prema članu 9. Zakona o advokaturi, advokati čije se kancelarije odnosno advokatska društva nalaze na teritoriji Federacije obavezno se organizuju u Advokatsku komoru, kao neovisnu samoupravnu organizaciju advokata, određenu ovim zakonom. Prema članu 10. citiranog Zakona federalna advokatska komora i regionalne advokatske komore imaju svojstvo pravne osobe, s tim da se advokati obavezno udružuju u jednu od regionalnih komora iz stava 2. ovog člana prema sjedištu njihove advokatske kancelarije čime ujedno stiču članstvo u Federalnoj advokatskoj komori.

Obzirom na navedeno, tužitelj je fizička osoba koja advokatsku djelatnost obavlja samostalno shodno Zakonu o advokaturi, a ne shodno propisima o obrtu. Za advokata Zakonom o advokaturi nije propisano da se upisuju u obrtni registar niti sudski registar, izuzev advokatskih društava, a što ovdje nije slučaj. Dakle, nije u pitanju registrovana djelatnost nego se radi o profesionalnoj djelatnosti koja se organizira i funkcioniše u skladu Zakonom o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenoga za tužitelja je stvarno i mjesno nadležan Općinski sud u..., jer se ne radi o privrednom sporu koji ima u vidu član 27. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine, a kako je to pravilno zaključio i prvostepeni sud."

(Rješenje Kantonalnog suda u Zenici, 44 0 P 031540 21 Gž od 27.4.2021. g.)

<----->

OBRAČUN TROŠKOVA POSTUPKA KADA SE RADI O PROCJENJIVIM STVARIMA

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata član 2 Tar. br. 2. i 3.

- Kada se radi o procjenjivim stvarima troškovi postupka se obračunavaju saglasno odredbi člana 2. Tar. br. 2, a ne Tar. br. 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata.

Obrazloženje:

"Troškovi koje je imao tuženi u ovom postupku, suprotno tvrdnji revidenta, pravilno su obračunati saglasno odredbi člana 2. tar. br. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 68/05 - u daljem tekstu: advokatska tarifa), prema vrijednosti predmeta spora od 31.000,00 KM koju je odredio upravo tužitelj. Uostalom i tužitelj je svoje troškove, čiju naknadu je tražio od tuženog, obračunao na isti način (strana 2. raspravnog zapisnika sa zadnjeg ročišta održanog 06.7.2020. g.). Dakle, radi se o procjenjivim stvarima (koju procjenu je izvršio sam tužitelj). Samo u slučaju da, eventualno, nije bila određena vrijednost predmeta spora, troškovi bi se mogli računati saglasno tar. br. 3 advokatske tarife, na čemu insistira revident."

(Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske, 71 0 P 263183 21 Rev od 5.7.2022. g.)

<----->

UGOVOR KOJIM SE STRANKE SPORAZUMIJEVAJU O TOME KADA ĆE DOSPIJEVATI POTRAŽIVANJE ADVOKATA U VIDU NAGRADE/NAKNADE ZA NJEGOV RAD

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata čl. 1 i 28

- U situaciji nepostojanja posebnog ugovora o načinu plaćanja advokatskih usluga, advokat ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljenju radnju od kada je ta radnja obavljena, a zastarijevanje tog potraživanja počinje teći prvog dana poslije dana kada je advokat imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, ali ukoliko su stranke usmenim ugovorom otklonile plaćanje za svaku pojedinu radnju zastupanja odmah nakon njenog preduzimanja i ugovorile da će se plaćanje izvršiti naknadno, nakon što zastupani naplati svoje potraživanje povodom kojeg vodi parnicu, za koji ugovor se ne zahtijeva pismena forma, tada ni zastara potraživanja naknade za izvršene a neplaćene usluge zastupanja ne može početi teći od dana preduzimanja svake pojedine radnje, već od ugovorenog roka ili od dana otkaza/opoziva punomoći ukoliko je isti uslijedio prije ugovorenog roka plaćanja.

Obrazloženje:

"Prema odredbi člana 237. stav 3. ZPP Vrhovni sud Federacije može, izuzetno, dopustiti reviziju u svim predmetima ako ocijeni da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Predmet spora je zahtjev za isplatu naknade advokatskih usluga koju su tužitelji, kao punomoćnici, pružili tuženom zastupajući ga u sudskim postupcima.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je, u bitnom, slijedeće činjenično stanje: Tužitelji su na osnovu punomoći od 17.07.2005. g., kao advokati, zastupali tuženog i još 20 zaposlenika (u svojstvu tužitelja protiv tuženog Zeničko-dobojskog kantona) u parničnom postupku koji je pred Općinskim sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem..., radi potraživanja iz radnog odnosa. Prilikom potpisivanja punomoći usmeno je dogovorena nagrada za zastupanje u iznosu od 5% od naplaćenog iznosa, koja će se platiti tek po naplati dosuđenih potraživanja od tuženog poslodavca. Nakon što je presuda u navedenom parničnom postupku postala pravomoćna (tužbeni zahtjev je djelimično usvojen), tužitelji su, na osnovu punomoći od 11.06.2008. g., pokrenuli izvršni postupak koji je pred Općinskim

sudom u Zenici vođen pod poslovnim brojem... Tužitelji su, kao punomoćnici tuženog, protiv presude parničnog suda, u odbijajućem dijelu, izjavili reviziju, koju je revizijski sud odbio kao neosnovanu, nakon čega su izjavili i apelaciju Ustavnom sudu BiH, koja je odbijena.

Tuženi je bez znanja tužitelja ovlastio drugog advokata da podnese apelaciju Evropskom sudu za ljudska prava, koja je uvažena Presudom AP-17303/15 od 07.02.2019. g.. Tužitelji su dana 26.11.2019. g. podneskom Općinskog suda u... obaviješteni da im je tuženi opozvao punomoć u svim predmetima u kojima su ga do tada zastupali, pa i u pogledu naplate potraživanja u izvršnom postupku. Tuženi je naplatio svoje potraživanja u izvršnom postupku. Posljednja radnja koju su tužitelji izvršili za tuženog preduzeta je 24.12.2010. g., dok je predmetna tužba podnesena dana 04.03.2020. g.. Tuženi je dana 12.02.2020. g. na ime dijela troškova postupka platio tužiteljima iznos od... dok su pojedini suparničari tuženog iz parničnog postupka broj: ... ispunili u cijelosti obaveze prema tužiteljima. Odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je zasnovao na slijedećem pravnim zaključcima: -da je punomoć za zastupanje koju stranka daje advokatu po svojoj pravnoj prirodi ugovor o nalogu (član 749. ZOO), kojim se nalogoprimac - advokat obavezuje da će za nalogodavca - stranku obaviti određene pravne radnje, dok se nalogodavac obavezuje da nalogoprimcu za te radnje plati naknadu/nagradu koja je potpisana Zakonom o advokaturi FBiH i Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokat u FBiH (u daljem tekstu: advokatska tarifa); -da je nalogodavac, ukoliko nije drukčije ugovoreno, dužan isplatiti nalogoprimcu naknadu po obavljenom poslu (član 762. stav 1. ZOO); -da je odredbom člana 1. Tarife propisano da, ukoliko pismenim ugovorom između advokata i njegovog klijenta nije ugovoreno drugačije, advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama advokatske tarife; -da je odredbom člana 28. Tarife propisano da advokat može slobodno ugovoriti visinu nagrade sa svojim klijentom neovisno od odredaba ove tarife, ali da je za punovažnost ovog ugovora uslov da isti bude sačinjen u pismenom formi; -da u konkretnom slučaju ugovor o visini nagrade nije sačinjen u pisanoj formi i da zbog toga ne proizvodi pravno dejstvo; -da se u konkretnom slučaju radi o potraživanju za koje zakonom nije propisan poseban rok zastare, te se s toga ima primijeniti opći petogodišnji rok zastarjelosti iz člana 371. ZOO, pri čemu zastarni rok za potraživanje nagrade za svaku obavljenju radnju počinje teći idućeg dana od kada je takva radnja učinjena; -da je od datuma posljednje radnje koju su tužitelji preduzeli za tuženog (24.12.2010. g.), pa do dana podnošenja tužbe (04.03.2020. g.) protekao zastarni rok propisan odredbom člana 371. ZOO. Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične zaključke drugostepenog suda. Oспорavajući pravilnost pravnih zaključaka drugostepenog suda, tužitelji su u reviziji postavili slijedeće pravno pitanje: "Da li je za zaključenje ugovora o nalogu za zastupanje između advokata i stranke neophodna pismena forma ukoliko slobodno ne ugovaraju visinu nagrade neovisno od odredaba Tarife, te da li se početak roka zastare u pogledu usmeno zaključenog ugovora o nalogu, kojim je dogovorena isplate nagrade advokatu nakon što stranka naplati svoje potraživanje, ima računati od datuma naplate potraživanja stranke, u skladu sa usmenim dogovorom između ugovornih stranaka?"

Tužitelji navedeno pravno pitanje smatraju važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava jer o tom pitanju revizijski sud još uvijek nije zauzeo shvatanje odlučujući u pojedinim predmetima na sjednici odjeljenja, a riječ je o pitanju po kojem postoji različita praksa drugostepenih sudova. U prilog navedenoj tvrdnji revidenti su priložili presude Kantonalnog suda u... fbroj:... od 09.11.2021. g. i broj:... od 27.12.2021. g.) u kojima je zauzeto suprotno pravno shvatanje od onoga izraženog u pobijanoj presudi. Ovaj revizijski sud je ocijenio da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima, odnosno da je postavljeno pravno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njenoj primjeni. Nije sporno da je ugovor o visini nagrade za rad advokata u procentu od naplaćenog potraživanja u postupku (pactum de qvota litis) ništav kad nije

zaključen u pismenoj formi (član 28. Tarife). Međutim, to se ne odnosi i na ugovor kojim se stranke sporazumiju o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno o tome kada će dospijevati potraživanje advokata u vidu nagrade/naknade za njegov rad. Za pravnu valjanost takvog sporazuma ne zahtijeva se pismena forma. Dakle, u situaciji nepostojanja posebnog ugovora o načinu plaćanja advokatskih usluga, advokat ima pravo zahtijevati nagradu za svaku obavljen radnju od kada je ta radnja obavljena, a zastarijevanje tog potraživanja počinje teći prvog dana poslije dana kada je advokat imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze (član 361. stav 1. ZOO). Međutim, ukoliko su stranke usmenim ugovorom otklonile plaćanje za svaku pojedinu radnju zastupanja odmah nakon njenog preduzimanja, već su ugovorile da će se plaćanje izvršiti naknadno, nakon što zastupani naplati svoje potraživanje povodom kojeg vodi parnicu, tada ni zastara potraživanja naknade za izvršene a neplaćene usluge zastupanja ne može početi teći od dana preduzimanja svake pojedine radnje, već od ugovorenog roka ili od dana otkaza/opoziva punomoći, ukoliko je isti eventualno uslijedio prije ugovorenog roka plaćanja.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa sudova nižeg stepena ostale su neutvrđene činjenice u pogledu postojanja usmenog sporazuma o načinu plaćanja advokatskih usluga, odnosno da li se usmeni ugovor u konkretnom slučaju odnosio isključivo na način plaćanja ugovorene nagrade od 5%, ili i na način "plaćanja troškova koje sud dosudi za rad advokata", kako su to tužitelji tvrdili i dokazivali tokom postupka, kao što je izostalo i utvrđenje činjenica koje se odnose na visinu predmetnog potraživanja. Stoga je primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP odlučeno kao u stavu prvom izreke ove revizijske odluke.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će na osnovu održane rasprave, na kojoj će ponovo izvesti već izvedene dokaze, donijeti novu i na zakonu zasnovanu odluku za koju će dati potpune i pravilne razloge, imajući pri tome u vidu pravne stavove iznesene u ovoj revizijskoj odluci."

(Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, 43 0 Mal 182488 22 Rev od 26.7.2022. g.)

<----->

Član 94. stav 3. ZPP, član 387. stav 1. ZPP i član 397. stav 2. ZPP

Član 13. stav 1. tačke b) i c) Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata

**U SLUČAJU KADA SUD ODREDI DA SE GLAVNA RASPRAVA ODRŽI
ODMAH NAKON PRIPREMNOG ROČIŠTA, STRANCI ZASTUPANOJ PO
PUNOMOĆNIKU ADVOKATU PRIPADAJU TROŠKOVI ZASTUPANJA KAKO
NA PRIPREMNO TAKO I NA ROČIŠTU ZA GLAVNU RASPRAVU, JER SE
RADI O DVIJE ZASEBNO OBAVLJENE RADNJE U POSTUPKU OD STRANE
PUNOMOĆNIKA, NEOVISNO O TOME ŠTO SU ONE OBAVLJENE U TOKU
JEDNOG DANA.**

(Odluka Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj: 65 0 Rs 500882 21 Rev od 01.07.2021. g)

<----->

Troškovi postupka

Kada je u ovršnom postupku ovršeniku postavljen privremeni zastupnik iz reda odvjetnika, njegove troškove koje je imao u tom postupku dužan je da nadoknadi tražitelj ovrhe (a koje troškove tražitelj ovrhe može naknadno ostvariti kao dio (ukupnih) parničnih (ovršnih) troškova prema uspjehu u postupku).

<----->

Troškovi postupka

ODREDBA ČLANA 5. STAV 1. ADVOKATSKE TARIFE REPUBLIKE SRPSKE SE NE ODNOSI NA ADVOKATE KOJI SU ČLANOVI ADVOKATSKE KOMORE REPUBLIKE SRPSKE, ČIJE JE SJEDIŠTE U BRČKO DISTRIKTU KADA ZASTUPAJU STRANKE PRED SUDOVIMA U BRČKO DISTRIKTU.

Iz obrazloženja:

„Tražilac izvršenja u žalbi tvrdi da prvostepeni sud pogrešno tumači odredbu člana 5. stav 1. advokatske tarife RS, jer se ta odredba odnosi na sve advokate koji su članovi AK RS, a ne samo advokate koji imaju sjedište na teritoriji Republike Srpske. Dao je i sopstveno tumačenje te odredbe, navodeći da je njen cilj da izjednači advokate sa sjedištem u Brčko distriktu koji su upisani u imenik AK RS sa advokatima sa sjedištem u Brčko distriktu koji su upisani u imenik AK FBiH, koji su u tom pogledu godinama bili diskriminirani što je, kako navodi, opštepoznato.

Ovaj sud cijeni da je prvostepeni sud pravilno tumačio odredbu člana 5. stav 1. AT RS i da je iz njenog sadržaja izveo pravilan zaključak da se ne odnosi na advokate koji su članovi AK RS čije je sjedište u Brčko distriktu kada zastupaju stranke pred sudovima u Brčko distriktu.

Naime, odredbom člana 6. Zakona o advokatskoj djelatnosti je propisano da advokat ima pravo na nagradu i naknadu troškova za svoj rad u skladu s tarifom koju donosi advokatska komora u kojoj je advokat član, dok je odredbom člana 5. stav 1. advokatske tarife RS, između ostalog, propisano da za pružanje pravne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, Distriktu Brčko, pred sudom Bosne i Hercegovine i inostranstvu državljaninu Republike Srpske i Bosne i Hercegovine ili pravnom licu koje ima sjedište na teritoriji Republike Srpske, Distrikta Brčko i Bosne i Hercegovine, advokat ima pravo izbora ili zahtijevati naknadu troškova i nagradu prema ovoj tarifi ili po tarifi kojom je određena nagrada i naknada za rad advokata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Dakle, smisao odredbe člana 5. stav 1. AT RS je u tome da advokati koji su članovi AK RS i čije je sjedište na teritoriji Republike Srpske imaju pravo da za pružanje pravne pomoći klijentima potražuju troškove prema nekoj drugoj tarifi (AT FBiH, tarifi zemlje u kojoj je klijent zastupan) ukoliko zastupanje obavljaju van teritorije Republike Srpske (Federacija Bosne i Hercegovine, inostranstvo). Kada se ova norma shodno primijeni na advokate koji su članovi AK RS sa sjedištem u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, to znači da i oni imaju pravo da potražuju troškove

prema nekoj drugoj tarifi, samo ukoliko zastupanje obavljaju na području Federacije Bosne i Hercegovine ili u inostranstvu (ukoliko su ispunjeni i drugi uslovi).

Međutim, kako je u konkretnom slučaju punomoćnik tražioca izvršenja advokat koji je član AK RS sa sjedištem u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine i kako pravnu pomoć pruža pravnom licu sa sjedištem u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine pred sudom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine onda nema pravo potraživati troškove prema advokatske tarife FBiH, jer nema elementa eksteritorijalnosti (da se zastupanje obavlja na nekoj drugoj teritoriji, entitetu, području, državi, koje je izvan teritorije sjedišta advokata), a koji element je svojstven odredbi člana 5. stav 1. advokatske tarife RS.“

(Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 I 127907 20 Gž od 16.12.2020. godine)

<----->

Troškovi privremenog zastupnika

Pravno shvatanje usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti na kojem su učestvovali predstavnici Suda Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Federacije BiH, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko Distrikta BiH, održanom u Sarajevu 30.01.2014. godine u prostorijama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

U skladu sa Pravilima panela za ujednačavanje sudske prakse, pravno shvatanje, kao i obrazloženje istog je naknadno verifikovano od strane sudova – učesnika panela.

Usaglašeno pravno shvatanje:

„Privremeni zastupnik ima pravo na naknadu troškova u vezi sa zastupanjem tuženog čije je boravište nepoznato, kao i da traži da tužilac prethodno ove troškove predujmi i da mu ih naknadi. O tom zahtjevu nadležan je da odlučuje sud koji je odredio privremenog zastupnika.

Ovaj izdatak tužilac može ostvariti prema tuženom kao dio svojih ukupnih parničnih troškova, srazmjerno uspjehu u sporu“.

Obrazloženje :

Institut privremenog zastupnika u parničnom postupku ima svrhu u ostvarenju načela zaštite subjektivnih prava zagarantovanih najvišim pravnim aktima. Međutim, da bi se zaštitili i interesi protivne strane (kojoj se privremeni zastupnik postavlja), a kod toga da privremeni zastupnik u principu može biti svako lice koje prema važećem procesnom zakonu u parničnom postupku može biti i punomoćnik, pitanje naknade troškova privremenog zastupnika treba riješiti shodnom primjenom odredaba Zakona o parničnom postupku koje propisuju troškove obezbjeđenja dokaza. Prema tome, troškove vezano za zastupanje tuženog po privremenom zastupniku, na prijedlog privremenog zastupnika prethodno snosi tužilac, a o zahtjevu privremenog zastupnika za naknadu troškova odlučuje sud koji ga je i postavio. Ako je privremeni zastupnik tuženom postavljen iz reda advokata, isti ima pravo na naknadu prouzrokovanih troškova na ime zastupanja tuženog prema mjerodavnoj advokatskoj tarifi i troškovi koje je tužilac prethodno snosio vezano za zastupanje tuženog po privremenom zastupniku, ulaze u ukupne parnične troškove tužioca, a o tome da li će ih u konačnom snositi tuženi, koga je zastupao privremeni zastupnik, odluku donosi sud, saglasno uspjehu stranaka u sporu.

<----->

POČETAK TOKA ZASTARJELOSTI KOD ISPLATE NAKNADE ZA ADVOKATSKE USLUGE

Zakon o obligacionim odnosima, član 361 stav 1

- Za ocjenu početka toka zastarnog roka su bez ikakvog značaja datum izdavanja profakture od strane tužitelja koja je sadržana u spisu i u profakturi određeni rok plaćanja, jer zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kad je povjerilac imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, pa tako tužilac ima pravo zahtijevati isplatu naknade za advokatske usluge po izvršenju svake poduzete radnje.

Obrazloženje:

"U ovom slučaju se radi o tražbini na temelju ugovora o zastupanju za obavljene radnje po

punomoći o zastupanju, a takva potraživanja zastarjevaju u općem zastarnom roku od pet godina, shodno odredbi člana 371. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list R BiH", br. 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", br. 29/03 i 42/11).

Izdavanjem punomoći tužitelju od strane tužene zaključen je ugovor o zastupanju, a ugovori o zastupanju stranke od strane advokata su ugovori o nalogu.

Ugovorom o nalogu se, u smislu člana 749. Zakona o obligacionim odnosima obavezuje nalogoprimac prema nalogodavcu da za njegov račun poduzme određene poslove, te se istovremeno nalogoprimac ovlašćuje na poduzimanje tih poslova, a prema članu 762. stav 1. istog zakona, ako nije drugačije ugovoreno nalogodavac je dužan isplatiti nalogoprimcu naknadu nakon obavljenog posla.

Prema ocjeni ovoga suda advokatu u smislu odredbe člana 31. stav 3. Zakona o advokaturi ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11) i člana 1. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, pripada pravo na naknadu s osnove nagrade i troškova u vezi s obavljenim radom, po izvršenju svake radnje u korist stranke. Dakle, advokat je ovlašten zahtijevati isplatu nagrade i troškova vezanih uz izvršene advokatske usluge nakon izvršenja svake pojedine radnje poduzete za stranku.

Kako tužitelj ne tvrdi da je postojao poseban sporazum između njega i tužene o načinu plaćanja advokatskih usluga, ima pravo zahtijevati naknadu za svaku obavljenju radnju od dana kada je ta radnja obavljena, pa je prvostepeni sud pravilno priznao tužitelju naknadu za zastupanje za sve radnje koje su poduzete u periodu od pet godina unazad od podnošenja tužbe.

Iz navedenih razloga, a imajući u vidu i sadržaj odredaba Zakona o advokaturi i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, žalbene tvrdnje tužitelja u odnosu na početak toka zastarnog roka za potraživanje tužitelja s osnove izvršenih advokatskih usluga za tuženu u predmetu poslovnj broj:..., ne mogu se prihvatiti utemeljenim, jer takvo tumačenje nema nikakvog uporišta u sadržaju odredaba Zakona o advokaturi, Zakona o obligacionim odnosima i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata.

Za ocjenu početka toka zastarnog roka bez ikakvog značaja je datum izdavanja profakture od strane tužitelja koja je sadržana u spisu, kao i u profakturi određeni rok plaćanja, jer u smislu odredbe člana 361. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima zastarijevanje počinje teći prvog dana poslije dana kad je povjerilac imao pravo zahtijevati ispunjenje obaveze, pa je tužitelj imao pravo zahtijevati isplatu naknade za advokatske usluge po izvršenju svake poduzete radnje.

Neosnovano stoga tužitelj ističe u žalbi žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, slijedom čega je žalbu tužitelja kao neosnovanu valjalo odbiti i potvrditi presudu prvostepenog suda temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku."

(Presuda Kantonalnog suda u Zenici, 41 0 P 090664 23 GŽ od 24.8.2023. godine)

<----->

OSNOV ZA ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI SPORA U POSTUPCIMA JAVNIH NABAVKI

Zakon o upravnom postupku - član 105 stav 2

U postupku javne nabavke, vrijednost ponuda ne može biti osnov za određivanje vrijednosti spora, jer je zahtjev usmjeren ka utvrđivanju zakonitosti akta čije se poništenje traži, zbog čega se vrijednost spora ne može ni procijeniti, te se shodno tome naknada na ime troškova zastupanja za rad advokata određuje Tarifom o nagradama i naknadi troškova zastupanja za rad advokata FBiH u neprocjenjivim predmetima.

Obrazloženje:

"... pravilno je zaključeno da se u konkretnom slučaju radi o neprocjenjivom predmetu, odnosno o predmetu u kome se ne može odrediti vrijednost, bez obzira što je, kako tužitelj ističe, poznata vrijednost spora, u kome su relevantne odredbe člana 18. stav 2. i člana 33. Advokatske tarife...

...Naime, prema odredbama člana 105. stav 2. Zakona o upravnom postupku BiH ("Službeni glasnik BiH" broj: 29/02 do 53/16), kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su toj stranci nastali učestvovanjem u postupku. Visina naknade na ime troškova za zastupanje propisana je advokatskim tarifama, u konkretnom slučaju Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik FBiH" broj: 22/04 i 24/04, u daljem tekstu AT FBiH) i prema pravilnom zaključku kako tužene tako i vijeća za upravne sporove, tužitelju pripada naknada troškova za zastupanje koja se odnosi na predmete upravnog postupka, neprocjenjive vrijednosti spora. U konkretnom se, a kako je već istaknuto, radi o zahtjevu za poništenje odluke donesene prema pravilima upravnog postupka, u postupku javne nabavke. I ovo apelaciono vijeće smatra tačnim navod da postoji vrijednost ponuda u javnoj nabavci, koja vrijednost je jedan od faktora za dodjelu nabavke, ali ista ne može biti osnov za određivanje vrijednosti spora, jer je i u žalbenom postupku, a zatim i u tužbi, zahtjev usmjeren ka poništenju akta i odluke, zbog njihove eventualne nezakovitosti, a nema zahtjeva koji bi se odnosio na utvrđenje ili osporavanje vrijednosti i visine konkretne ponude u konkretnom postupku javne nabavke, zbog čega se vrijednost spora ne može ni procijeniti..."

(Presuda Suda BiH, S1 3 U 032346 20 Uvp od 7.4.2021. godine)

<----->

Pravo na naknadu troškova postupka

U neprocjenjivom predmetu gdje je poznata vrijednost javne nabavke, ali tužbeni zahtjev tužitelja glasi na poništenje upravnog akta, ispravno je primjenjena odredba člana 18. stav 2. Advokatske tarife Federacije Bosne i Hercegovine , a kojim su propisani bodovi u neprocjenjivim predmetima.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 039745 23 Uvp od 02.03.2023. godine

<----->

ADVOKATSKA TARIFA KOJA SE PRIMJENJUJE KADA JE SJEDIŠTE ADVOKATSKE KANCELARIJE IZVAN FBIH

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata član 1

U postupku pred sudom u FBiH se primjenjuje Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata za entitet Federacije Bosne i Hercegovine bez obzira gdje je sjedište advokatske kancelarije advokata koji stranci pruža uslugu zastupanja.

Obrazloženje:

"Prvostepeni sud je pravilno utvrdio bitne činjenice i pravilno primijenio odredbe čl. 387. Zakona o parničnom postupku i čl. 7. Zakona o advokaturi FBiH, kao i odredbe Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji BiH.

Žalba se, u biti, svodi na tvrdnju da je prvostepeni sud bio dužan primijeniti odredbe Advokatske tarife utvrđene kod Advokatske komore Republike Srpske, a prema kojim odredbama bi tuženima pripadala naknada svih troškova čiju naknadu su tuženi tražili. Po ocjeni žalbenog suda takav žalbeni navod je netačan zbog slijedećeg: Advokatska komora Federacije BiH je donijela Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u FBiH kojom je u čl. 1. propisano da advokatu pripada nagrada za izvršeni rad po odredbama ove

Tarife. Dakle, jasna je odredba da se primjenjuju kriteriji Advokatske tarife u Federaciji Bosne i Hercegovine bez obzira gdje je sjedište advokatske kancelarije advokata koji stanci pruža uslugu zastupanja pred sudom u FBiH.

Pravilno je prvostepeni sud odbio zahtjev za naknadu troškova za koje nije propisana nagrada ili naknada troška prema tarifi u FBiH, pa i ako takvu nagradu propisuje Tarifa u entitetu Republika Srpska, sudovi u entitetu Federacija BiH su dužni primjenjivati samo odredbe Tarife u entitetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Nadalje, pravilno prvostepeni sud obrazlaže da prema odredbama Zakona o parničnom postupku sud odlučuje koji troškovi su bili potrebni, te je pravilno obrazložio zašto smatra da tužitelju ne pripada pravo na naknadu troška putovanja od mjesta sjedišta advokatske kancelarije do mjesta sjedišta suda. Time se ne dira u pravo stranke na izbor advokata kao punomoćnika i izvan sjedišta suda, ali s tim da takva stranka ne može sve teret naknade troškova prebaciti na protivnu stranku, pa ni troškove putovanja punomoćnika do sjedišta suda.

Slijedom prednjeg žalba je odbija kao neosnovana a prvostepeno rješenje potvrđeno temeljem čl.235. tačka 2 Zakona o parničnom postupku."

(Presuda Kantonalnog suda u Bihaću, 17 0 P 098449 23 GŽ od 2.8.2023. godine)